

COMPASSION
in world farming

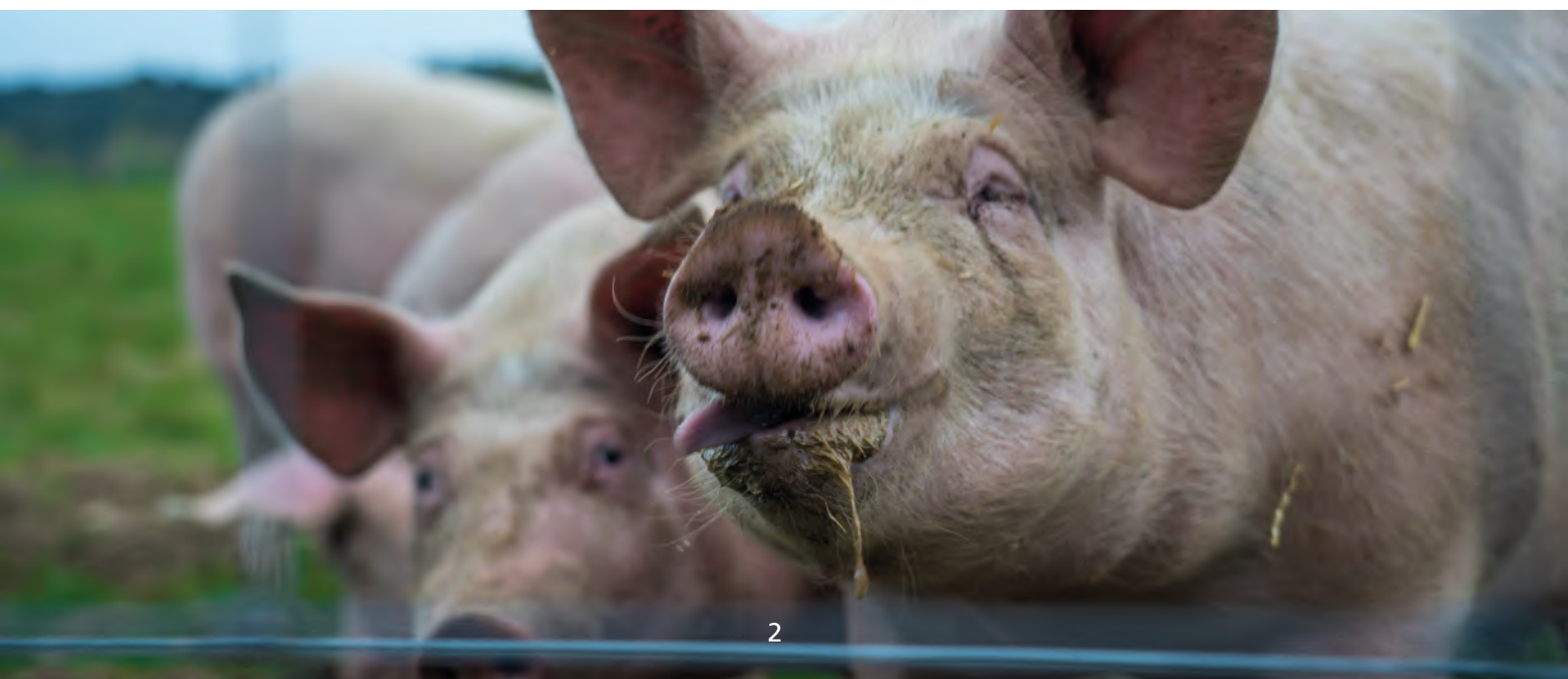
Food Business

**Potravinářské firmy vyšlapávají
cestu k bezklecové Evropě**

OBSAH

Stručný souhrn	3
Konec doby klecové.....	6
Nosnice	11
Případová studie EGG TRACK: PŘECHOD NA BEZKLECOVÉ CHOVY ZÍSKÁVÁ NA POPULARITĚ, PROTOŽE SPOLEČNOSTI PLNÍ SVÉ CÍLE	12
Případová studie BARILLA: ŽÁDNÉ KLECE, ŽÁDNÉ HRANICE: GLOBÁLNÍ ZÁVAZEK K VEJCÍM Z BEZKLECOVÝCH CHOVŮ.....	13
Případová studie CARREFOUR: PROGRAM „ACT FOR FOOD“ NESE PŘÍSLIB VAJEC Z BEZKLECOVÝCH CHOVŮ.....	15
Případová studie BIEDRONKA: LÍDR V BEZKLECOVÝCH VEJCÍCH V POLSKU	15
Prasnice.....	16
Případová studie FUMAGALLI: LÍDŘI V BEZKLECOVÝCH CHOVECH PRASAT V ITÁLII	17
Králíci	18
Případová studie KAUFAND: ZA HRANICE KLECÍ: BEZKLECOVÝ CHOV KRÁLÍKŮ SE STÁVÁ SKUTEČNOSTÍ	19
Závěr a doporučení.....	20
Příloha I Pokrokové členské státy udávají směr s národními zákazy klecových chovů či závazky na jejich postupné ukončení.	21
Příloha II Vědecké důkazy jednoznačně dokládají nutnost ukončit klecové chovy	22
Reference.....	23

STRUČNÝ SOUHRN

V této zprávě prezentujeme těchto **10 VIZIONÁŘSKÝCH SPOLEČNOSTÍ**, které začaly zavádět bezklecovou produkci:

Některé z nich se připojují k výzvě za celoevropský zákaz klecových chovů:

„Zásadním krokem vpřed při podpoře a prosazování transformace celého odvětví by bylo zavedení právních předpisů ze strany Evropské komise, které by prosadily zákaz klecí.“

Leonardo Mirone,
ESG lídr pro dodavatelské řetězce, Barilla

„Plně podporujeme výzvu k legislativnímu zákazu klecí v Evropě, který je naléhavě nutný pro vytvoření rovných podmínek a zvýšení úrovně welfare králíků.“

Ricarda-Maria Heidmeyer,
generální manažerka, BreFood

„Na důkaz našeho závazku k budoucnosti bez klecových chovů jsme dobrovolně přijali systémy bezklecového a volného porodního ustájení pro prasnice, čímž jsme rozšířili možnosti přístupu maloobchodníků v celé Evropě k bezklecovým produktům z kontinentálního vepřového masa. Jako průkopníci přechodu na bezklecový chov v Itálii vyzýváme zákonodárce, aby podpořili naše úsilí zavedením úplného zákazu klecí.“

Pietro Pizzagalli,
generální ředitel, Fumagalli

„Iniciativa společnosti Carrefour týkající se bezklecových vajec je součástí našeho přístupu k ochraně welfare hospodářských zvířat a jejím cílem je podpořit zákazníky ve výběru těch správných potravin. Proto také podporujeme zavedení zákazu klecí pro nosnice v celé EU v návaznosti na evropskou občanskou iniciativu Konec doby klecové.“

Carrefour Polsko,
www.carrefour.pl/actforfood/nasze-dzialania/konkret-5

Stále více evropských a světových potravinářských společností postupně vyřazuje klecové chovy ze svého dodavatelského řetězce a připravuje tak půdu pro budoucnost bez klecových chovů. Tato zpráva poukazuje na přední potravinářské podniky, které v Evropské unii (EU) prosazují přechod na bezklecový chov s očekáváním legislativních změn a reagují na poptávku spotřebitelů. Ačkoli je to povzbudivé, teprve legislativní zákaz používání klecových systémů pro produkty vyrobené v EU i produkty dovážené zvýší základní standardy pro hospodářská zvířata v EU a klecové chovy zanechá v minulosti.

V EU je v klecích chováno přibližně 300 milionů hospodářských zvířat, včetně 40 % evropských nosnic (155 milionů slepic), 94 % králíků (72 milionů králíků) a 96 % chovných prasnic (10 milionů prasnic). Zvířata chovaná v klecích jsou uzavřena v holém prostředí, buď natěsnaná v přeplněném prostoru, nebo zcela postrádají sociální kontakt, nemohou se otočit ani naplňovat nejzákladnější behaviorální potřeby.

Vědci podporují výzvu k ukončení klecových chovů. Existuje mnoho vědeckých důkazů, které potvrzují, že klecové chovy vážně poškozují welfare zvířat. Patří mezi ně i nejnovější vědecká stanoviska Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA), která doporučují, aby se přestaly používat klece pro nosnice, chovné prasnice, křepelky a kachny, a chránit se tak welfare těchto druhů.

Lidé v Evropě požadují změnu. V nejnovějším průzkumu Eurobarometru o welfare zvířat

(říjen 2023) se 94 % dotázaných lidí z EU domnívá, že je důležité, aby hospodářská zvířata měla dostatek prostoru pro pohyb, ležení a vstávání, a 89 % se domnívá, že je důležité, aby hospodářská zvířata nebyla držena v individuálních klecích. Ještě významnější je, že 1,4 milionu lidí z EU podepsalo Evropskou občanskou iniciativu (EOI) „Konec doby klecové“, na kterou Evropská komise v červnu 2021 reagovala jasným závazkem zveřejnit legislativní návrhy na zákaz klecí v EU, který by měl vstoupit v platnost do roku 2027. **Evropská komise však svůj závazek, který měl být splněn do konce roku 2023, dosud nesplnila.**

Nečinnost tvůrců politik EU může zastavit pokrok. Od roku 2021, kdy Evropská komise učinila svůj závazek, čeká mnoho producentů na další informace o časovém harmonogramu, směru a možných zdrojích financování, které by postupně vyřazování klecí doprovázely.

Pokrokové potravinářské společnosti se ujímají vedení a razí cestu k budoucnosti bez klecových chovů v Evropě. Samotné potravinářské společnosti v Evropě přijaly více než 1 400 závazků týkajících se bezklecových chovů nosnic, z nichž více než 800 již bylo splněno, zatímco další společnosti se zavázaly k odstranění klecí a kotců pro prasnice a králíky.

Svou prací tyto společnosti nejenže dokazují, že bezklecové chovy mohou být úspěšné ve velkém měřítku, ale že je to také správné rozhodnutí – pro podnikání, zákazníky i zvířata v dodavatelském řetězci.

10 VÝZNAMNÝCH POTRAVINÁŘSKÝCH SPOLEČNOSTÍ podepsalo v roce 2021 otevřený dopis Evropské komisi na podporu evropské občanské iniciativy Konec doby klecové:

Barilla
The Italian Food Company. Since 1877.

FERRERO

Mondelēz
International

„Je povzbudivé, že stále více potravinářských společností v celé Evropské unii dobrovolně vyřazuje klecové chovy ze svého dodavatelského řetězce. Naši občané si přejí konec klecí. Důkazy o negativním dopadu klecí na životy milionů zvířat jsou nezpochybnitelné.

Evropská komise musí urychleně dostát svému závazku a co nejdříve předložit legislativní návrh na postupné ukončení používání klecí u všech chovaných druhů zvířat.

To by pomohlo vytvořit rovné podmínky na trhu a bylo by to v souladu se silnou touhou lidí v EU.“

Philip Lymbery,
CEO,
Compassion in World Farming

KONEC DOBY KLECOVÉ

V červnu 2021 se Evropská komise jasně zavázala, že do konce roku 2023 předloží legislativní návrh na zákaz používání klecí pro hospodářská zvířata v EU od roku 2027². To se týkalo klecí pro králíky, nosnice, křepelky, husy a kachny, klecí pro březí prasnice, porodních klecí pro prasnice a individuálních boxů pro telata.

Toto historické rozhodnutí bylo přijato v reakci na Evropskou občanskou iniciativu (EOI) „Konec doby klecové“, kterou podepsalo závratných 1,4 milionu lidí EU a kterou podpořila koalice 170 evropských nevládních organizací vedená Compassion in World Farming.

Tento závazek byl součástí Komisí navrhované revize širších právních předpisů EU o welfare zvířat v rámci strategie „Z farmy na vidličku“. Návrhy týkající se hospodářských zvířat, které byly zatím předloženy, se týkají drobných změn v nařízení o ochraně zvířat během přepravy, a ty byly oznámeny v prosinci 2023.

Mezitím je v Evropě stále **300 milionů hospodářských zvířat** zavřeno v klecích.

Klecové chovy jsou v EU stále rozšířené

- Ze 77 milionů **králíků** chovaných na maso⁴ je 94 % (**72 milionů**) chováno v klecích po celý svůj život⁵.
- Z 11 milionů chovných **prasnic** stráví 96 % (**10 milionů**) přibližně 40 % svého produktivního života v klecích (klecích pro březí pro prasnice a porodních klecích).
- Z 390 milionů **nosnic** chovaných v EU je 40 % (**155 milionů**) po celý svůj produktivní život drženo v klecích⁷.
- Odhaduje se, že z 33 milionů **kachen**, které jsou v EU ročně chovány pro výrobu foie gras, je 90 % (**téměř 30 milionů**) chováno v klecích a poslední dva týdny svého života násilně krmeno.
- Desítky milionů dalších hospodářských zvířat jsou v EU chovány v klecích alespoň po část svého života, včetně **nosných křepelk, nosných kuřic a telat mléčných plemen**

KONEC DOBY KLECOVÉ

Členské státy přijímají opatření k zákazu klecí

Celoevropský zákaz používání klecí v chovech by vedl k rozšíření a dokončení přechodu na bezklecové chovy, který již v řadě členských států probíhá. Některé ze států již zareagovaly na rostoucí zájem veřejnosti o welfare hospodářských zvířat a zakázaly používání klecí na národní úrovni nebo uzavřely dohody o jejich postupném vyřazení. V jiných zemích pozorujeme výrazný nárůst produkce potravin z bezklecových chovů v reakci na poptávku spotřebitelů a trhu. Další podrobnosti viz příloha I.

Vědci podporují výzvu k bezklecovým chovům

Množství přesvědčivých vědeckých důkazů jednoznačně hovoří ve prospěch nutnosti odstranit klecové systémy (další podrobnosti viz příloha II). Alternativní bezklecové systémy pro všechny druhy zvířat jsou již komerčně dostupné a mají mnohem vyšší potenciál welfare než klece, což znamená, že tyto systémy, pokud jsou dobře navrženy a dobře vedeny, zajistí zvířatům vyšší welfare. Rozsáhlé vědecké přehledy ukazují, že pouze bezklecové systémy nabízí zvířatům možnost projevit plný repertoár chování a mít dobrou kvalitu života.

Spotřebitelé a občané v EU požadují bezklecové chovy

Poslední průzkum Eurobarometru⁸ ukazuje ohromující podporu vyššího welfare

Ze zprávy Eurobarometru z října 2023 vyplývá, že podpora veřejnosti pro zlepšení životní pohody hospodářských zvířat je obrovská. Devět z deseti (89 %) dotázaných v EU se domnívá, že hospodářská zvířata by neměla být chována v individuálních klecích, a 94 % se domnívá, že zvířata musí mít dostatek prostoru k pohybu, ležení a vstávání. Většina (91 %) občanů EU se domnívá, že je důležité chránit dobrý welfare hospodářských zvířat, osm z deseti (84 %) se domnívá, že welfare hospodářských zvířat by měl být chráněn lépe než nyní, a šest z deseti (60 %) je ochotno platit alespoň

o 5 % více za produkty z chovů ohleduplnějších k welfare zvířat. Polovina z těchto 60 % by byla ochotna zaplatit alespoň o 10 % více.

Informovaní spotřebitelé stále častěji volí produkty z bezklecových chovů

Pokud jsou spotřebitelé informováni, stále častěji volí výrobky z bezklecových chovů. V roce 2008 bylo v EU zavedeno povinné označování vajec ve skořápce podle způsobu produkce (klecová, z halového chovu, z volného výběhu, ekologická). Od té doby dochází k trvalému nárůstu počtu nosnic chovaných bez klecí z 25,3 % na 60,3 % v roce 2022, k čemuž přispívá i rostoucí počet společností, které se zavázaly k bezklecové produkci vajec.

Podniky reagují na poptávku po výrobcích z bezklecových chovů

Přední značky vytvářejí lavinový efekt

Pokrokově smýšlející společnosti začaly brzy zavádět a propagovat výrobky z vajec z neklecových chovů, jako například Unilever se svými ikonickými značkami majonéz (Hellmann's, Amora, Calvé) v roce 2009. To vyvolalo lavinový efekt v celém odvětví, díky kterému jejich příkladu brzy následovaly další evropské a světové značky.

Zapojování spotřebitelů na cestě za bezklecovou budoucností

Mnoho společností využívá své marketingové komunikační strategie k tomu, aby zdůraznily své etické závazky a nasměrovaly chování spotřebitelů k humánnějším volbám. To je patrné zejména při propagaci výrobků z bezklecových chovů, kdy společnosti uplatňují různé marketingové iniciativy k propagaci svých výrobků s vyšším welfare.

Potravinářské společnosti v čele přechodu na bezklecové chovy

Stále více známých evropských potravinářských společností se zavazuje, že jeden nebo více druhů zvířat ve svém dodavatelském řetězci budou chovat zcela bez klecí.

Významní producenti z celé Unie již tento krok učinili, aniž by čekali na změnu legislativy, a zavázali se, že svou produkci převedou na bezklecové chovy. Tím potvrdili své vedoucí postavení na trhu s bezklecovými produkty. Příkladem v sektoru chovu nosnic jsou přední výrobci v EU **Eurovo** (celoevropský), **LDC** (Francie) a **Huevos Guillén** (Španělsko).

Závazek k bezklecovým chovům je důležitým prvním krokem. Skutečný dopad na zvířata však bude mít až to, že společnosti budou aktivně pokračovat v přechodu na bezklecové systémy a plnit své závazky. Z 1 400 závazků společností v Evropě, které se zavázaly k bezklecovému chovu vajec, jich bylo úspěšně splněno více než 800¹. Renomované společnosti, včetně **KFC**, **Subway**, **Barilla**, **Ferrero**, **Danone**, **Mars**, **Nestlé** a **Unilever**, již dosáhly stoprocentního stavu bezklecových vajec a/nebo vaječných výrobků.

¹ Příklady zahrnují:

- **Pro nosnice:** většina předních maloobchodních prodejců v EU, včetně všech hlavních francouzských, německých a italských maloobchodních prodejců, stejně jako velký počet maloobchodních prodejců ve Španělsku (např. Mercadona, Alcampo) a Polsku (např. Biedronka, Carrefour); přední evropské společnosti poskytující stravovací služby, jako jsou Elior, Sodexo, Compass Group, McDonald's, KFC, Burger King, Subway; přední výrobci, jako jsou Barilla, Nestlé, Danone a Ferrero.
- **Pro chovné prasnice:** IKEA Itálie, Domino's Pizza Europe
- **Pro masné králíky:** několik maloobchodních prodejců, například Carrefour Francie a Kaufland Německo; potravinářská společnost Elior a Compass Group ve Francii; výrobci BreFood a Danone ELN (divize dětské výživy).

KONEC DOBY KLECOVÉ

Společnosti podporují legislativu za konec klecí

V roce 2021 vyjádřilo deset předních evropských potravinářských společností podporu evropské občanské iniciativě (EOI) Konec doby klecové zasláním společného dopisu Evropské komisi a poslancům Evropského parlamentu, v němž ocenily cíle této iniciativy. Mezi tyto společnosti patřily ALDI Nord, Barilla Group, Fattoria Roberti (italský výrobce vajec), Ferrero, IKEA, Jamie Oliver Group, Le Groupement Les Mousquetaires (francouzský maloobchodní prodejce), Mondelēz International, Nestlé a Unilever. Mnohé z těchto společností jsou již nyní lídry a hybateli trhu svými vlastními závazky a přechodem na bezklecovou produkci. Klecové chovy se však podaří definitivně vymýtit pouze prostřednictvím legislativy.

„Jako společnost, která již v Evropě používá pro své potravinářské výrobky 100% bezklecová vejce, víme, že je možné vyřadit klecová vejce způsobem, který je šetrný k podnikání.

Doufáme, že iniciativa Konec doby klecové pomůže zlepšit životní podmínky všech nosnic v EU a povede v budoucnu ke zlepšení životních podmínek i pro ostatní hospodářská zvířata.“

Owen Bethell,
vedoucí oddělení dopadů na životní prostředí,
Global Public Affairs, Nestlé

Financování přechodu na bezklecové chovy

Závazek Evropské komise předložit legislativní návrhy na postupné ukončení klecových chovů rovněž předpokládá poskytnutí finanční pomoci výrobcům s tímto přechodem, spolu s dalšími podpůrnými politickými opatřeními, včetně možných úprav obchodní politiky.

Finanční podpora zemědělců je pro úspěch tohoto přechodu zásadní. Je pravděpodobné, že k tomu bude zapotřebí kombinace finančních zdrojů, včetně veřejných prostředků EU (zejména v rámci příštího období společné zemědělské politiky (SZP)) a národních finančních prostředků. K podpoře tohoto přechodu bude rovněž nutné, aby přispěly různé zúčastněné strany v potravinovém řetězci, včetně zpracovatelů, maloobchodníků a spotřebitelů.

„Chybějící vedení ze strany Evropské komise v této oblasti po jejím původním závazku může zastavit dobrovolné přechody na bezklecové chovy, které již pozorujeme v mnoha členských státech. Producenti netrpělivě čekají na pokyny týkající se časového harmonogramu, minimálních požadavků na systém (např. velikost a design kotce) a způsobu, jakým bude jejich přechod na bezklecový chov v budoucnu finančně podporován. Vyzýváme příští kolegium komisařů, aby jako jednu ze svých prvních priorit předložilo legislativní návrhy na postupné odstranění klecí.“

Dr. Tracey Jones,
globální ředitelka programu Food Business, Compassion in World Farming

NOSNICE

Současný stav

V EU (údaje z roku 2022) je chováno 390 milionů nosnic pro produkci vajec. Zatímco holé bateriové klece byly v roce 2012 zakázány, obohacené klece (v současné době se používají pro 40 % nosnic v Evropě) poskytují jen o něco více prostoru a minimální obohacení, což omezuje přirozené chování slepic.

Obohacené klece, v nichž je obvykle umístěno 40–80 slepic, poskytují každé slepici prostor pouze 750 cm², což omezuje pohyb. V současné době se používají „kombinované klece“ a „systémy s omezeným přístupem“, které se označují jako „bezklecové“. Nejsou však vhodnou bezklecovou alternativou, protože využívají dvířka a vnitřní přepážky, takže ačkoli mají ptáci svobodu pohybu při otevřených dvířkách, systém se zavřením dvířek změní na klecový. Kromě toho v zákoně chybí ochrana milionů kuřat, kuřic a chovných ptáků, z nichž někteří jsou chováni v holých klecích.

Vědecký výzkum zdůrazňuje, že pouze skutečně bezklecové systémy mohou naplnit behaviorální potřeby slepic.

Bezklecové alternativy

V mnoha členských státech EU jsou rozšířeny bezklecové alternativy vnitřního chovu nosnic, tzv. halové chovy, které tvoří 37,7 % celkové produkce vajec v EU⁷. Tyto systémy, včetně jednopodlažních hal a vícepodlažních voliér, jsou úspěšně zaváděny ve velkém měřítku. Aby bylo možné zajistit dobrý welfare, musí být voliéry dobře navrženy, musí nabízet dostatek prostoru, nezbytné zdroje a základní prvky, které usnadňují volný pohyb v systému, umožňovat důležité projevy chování a snižovat pravděpodobnost zraněníⁱ. Bezklecové systémy s přístupem ven (volný chov a ekologický chov), které tvoří 22,5 % celkové produkce EU⁷, nabízejí více příležitostí pro projevy chování

specifické pro daný druh.

V reakci na důkazy zdůrazňující nedostatky klecí a v reakci na poptávku spotřebitelů zavedly některé evropské země národní zákazy obohacených klecí, včetně Rakouska, Německa (od roku 2025 nebo ve výjimečných případech od roku 2028), České republiky (od roku 2027), Francie (již platí pro budování nových klecových systémů) a Valonska v Belgii (od roku 2028).

V čele přechodu na bezklecový chov

V zemích, které nemají národní zákaz klecových chovů nosnic, řada proaktivních výrobců a potravinářských společností dobrovolně vyřazuje klecové chovy a většina z nich hodlá přechod dokončit do roku 2025. Celosvětově bylo přijato více než 2 500 závazků od maloobchodníků, výrobců a potravinářských společností, že budou odebírat pouze vejce nebo vaječné výrobky z chovů bez klecí, přičemž 1 200 z nich již bylo splněno¹.

V Evropě je to více než 1 400 závazků, z nichž 800 již bylo splněno¹, včetně velkých společností jako **Albert Heijn, Aldi Nord, LIDL, Auchan, Carrefour, Biedronka, Netto, REWE Group, Kaufland, KFC, Subway, Barilla, Ferrero, Danone, Mars, Nestlé a Unilever**. Další informace o přechodu společností k cílům bez klecových chovů a další příklady společností, které jsou v EU již 100% bezklecové, naleznete na straně 12.

Společnosti, které se zavázaly odebírat výhradně vejce z bezklecových chovů, včetně předního výrobce **Barilla** a maloobchodních řetězců **Carrefour Group** a **Biedronka**, jsou uvedeny níže v této zprávě.

Dobrovolný přechod těchto předních výrobců na bezklecová vejce vedl v posledních letech k výraznému nárůstu produkce vajec z bezklecových chovů v celé EU (ze 47 % na více než 60 % v letech 2017–2022).

ⁱ Další informace naleznete v pokynech Compassion in World Farming k bezklecovému ustájení ve vnitřních prostorách: <https://www.compassioninfoodbusiness.com/media/7436221/additional-guidance-on-multi-tier-systems-for-laying-hens.pdf>

PŘECHOD NA BEZKLECOVÉ CHOVY ZÍSKÁVÁ NA POPULARITĚ, PROTOŽE SPOLEČNOSTI PLNÍ SVÉ CÍLE

EggTrack: nástroj pro sledování pokroku v oblasti bezklecových chovů

V roce 2016 organizace Compassion in World Farming vydala první zprávu EggTrack v reakci na nárůst závazků potravinářských společností k přechodu na bezklecové systémy chovu nosnic. EggTrack slouží jako nástroj pro sledování pokroku společností při plnění jejich cílů v oblasti bezklecové produkce, podporuje transparentnost a podporuje přechod trhu na bezklecovou produkci.ⁱ

V Evropské unii bylo dosaženo statusu 100% bezklecové produkce u **44 %** závazků sledovaných v roce 2023 (159 z 362).

Společnosti se sídlem v EU postupují ke svému cíli rychlým tempem, přičemž v roce 2023 dosáhly přechodu na bezklecový chov v průměru z **87 %**

Maloobchodní prodejci

Ze **141** závazků maloobchodních prodejců v EU dosáhlo statusu 100% bez klecových chovů **81** společností, včetněⁱⁱ

Výrobci

Z **22** závazků výrobců v EU dosáhlo statusu 100% bezklecových chovů **19** společností, včetně

Gastropodniky

Z **50** závazků gastropodníků v EU dosáhlo statusu 100% bez klecových chovů **26** společností, včetněⁱⁱⁱ

ⁱ EggTrack 2023 sledoval pokrok 715 závazků týkajících se bezklecových chovů vajec ve 444 společnostech po celém světě. U 71 % těchto závazků společnosti veřejně zveřejňují svůj pokrok při dosahování cíle 100% bezklecové produkce.

ⁱⁱ Key: SE= Shell Eggs; EP= Egg Products

Albert Heijn Evropa (SE, EP); **Aldi Nord** Evropa (SE); **Auchan** Francie, Polsko, Španělsko (SE); **Carrefour** Belgie, Francie, Itálie, Španělsko (SE); **Casino** Francie (SE); **E.Leclerc** Francie (SE); **Lidl** 14 EU státy (SE a/nebo EP v závislosti na státu) Rakousko, Belgie, Dánsko, Finsko, Francie, Německo, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Španělsko, Švédsko; **Metro AG Group** Polsko, Rakousko, Německo, Itálie, Nizozemsko (SE); **Kaufland** Německo (SE, EP), Polsko (SE); **REWE Group** Rakousko, Německo (SE, EP); **Netto** Polsko (SE); **Biedronka** Polsko (SE, EP).

ⁱⁱⁱ **KFC** Evropa; **Subway** Evropa; **McDonald's** Francie, Nizozemsko; **Flunch** Francie; **Bertrand Franchise** Francie; **Sodexo** Rakousko, Belgie, Německo, Lucembursko, Nizozemsko, Polsko, Švédsko; **CIRFOOD** Itálie.

ŽÁDNÉ KLECE, ŽÁDNÉ HRANICE: GLOBÁLNÍ ZÁVAZEK K VEJCÍM Z BEZKLECOVÝCH CHOVŮ

„Společnost Barilla chce zajistit, aby všichni dodavatelé surovin živočišného původu splňovali nejen zákonné požadavky, ale také nejvyšší standardy a kritéria pro welfare zvířat, a v roce 2019 jsme hrdě dosáhli svého globálního cíle produkce bez klecových chovů.“

Compassion in World Farming je naším vytrvalým spojencem, který nás povzbuzuje ke zvyšování našich standardů. Příkladem budiž rozšíření našeho bezklecového závazku na kombinované systémy. Zásadním krokem vpřed v podpoře a prosazování transformace celého odvětví by bylo zavedení legislativy na zákaz klecí ze strany Evropské komise.“

Leonardo Mirone,
ESG leader pro dodavatelské
řetězce, Barilla

© Barilla Group

Skupina Barilla se sídlem v italské Parmě je rodinný podnik s celosvětovou působností ve více než 100 zemích. Společnost ročně distribuuje dva miliony tun těstovin, omáček na těstoviny a pekařských výrobků. Do jejího portfolia patří ikonické značky jako Barilla, Mulino Bianco, Pan di Stelle, Pavesi, Harrys a Wasa.

V roce 2012 získala společnost Barilla ocenění Good Egg Award organizace Compassion in World Farming za své rozhodnutí odebírat v Evropě výhradně vejce z **neklecových chovů**. Zahájila odklon od klecových chovů a upřednostnila odběr od producentů, kteří chovají slepice v halách. V roce 2014 rozšířila tento závazek na svůj celosvětový provoz a rozhodla se do roku 2020 postupně vyřadit klece ze všech svých celosvětových dodavatelských řetězců.

K ukončení tohoto celosvětového přechodu na bezklecové systémy

došlo **v roce 2019**, tedy o rok dříve, než bylo plánováno. Společnost Barilla se rovněž zavázala spolupracovat s dodavateli na **vyloučení kombinovaných systémů** ze svého dodavatelského řetězce do roku 2023.

V roce 2022 získala společnost Barilla nové provozovny v Kanadě, čímž dočasně snížila procento bezklecových chovů na 99,9 %. Společnost nicméně aktivně pracuje na proměně těchto získaných provozoven, aby opět dosáhla 100% bezklecových zdrojů.

Společnost Barilla používá výrobky z vajec jako hlavní složku do svého pečiva a vaječných těstovin a ročně nakoupí 20 258 tun vajec a výrobků z nich. Tato vejce pocházejí od přibližně **2 milionů nosnic**, které již žijí v **bezklecových** systémech, a to díky politice společnosti Barilla odebírat vejce pouze z bezklecových chovů.

2 MILIONY

slepice již žije
bezklecově

Souběžně s přechodem na vejce z bezklecových chovů pracuje společnost Barilla na snížení obsahu vajec v některých svých receptech. V roce 2020 uvedla v Itálii na trh tři řady sušenek s nižším obsahem vajec a vyšším podílem rostlinných bílkovin. Tento závazek vedl k **celosvětovému snížení spotřeby vajec o 8 % a snížení počtu chovaných slepic o 14 %**, což společnosti Barilla v roce 2021 vyneslo zvláštní ocenění Compassion in World Farming Special Recognition Award.

**VÍCE O SPOLEČNOSTI
BARILLA SI PŘEČTĚTE ZDE**

PROGRAM „ACT FOR FOOD“ NESE PŘÍSLIB VAJEC Z BEZKLECOVÝCH CHOVŮ

„Iniciativa společnosti Carrefour týkající se vajec z bezklecových chovů je součástí našeho přístupu k ochraně welfare hospodářských zvířat a jejím cílem je podpořit zákazníky při správném výběru potravin. Proto také podporujeme zavedení celoevropského zákazu klecí pro nosnice v návaznosti na evropskou občanskou iniciativu ‘Konec doby klecové’.“

Carrefour Polsko, www.carrefour.pl/actforfood/nasze-dzialania/konkret-5

© Compassion in World Farming

Skupina Carrefour je francouzská společnost a přední světový maloobchodní prodejce s téměř 14 350 obchody, který působí ve více než 30 zemích světa včetně Francie, Španělska, Itálie, Polska, Belgie, Rumunska, Brazílie a Argentiny.

V roce 2018 se skupina Carrefour zavázala, že do roku 2025 bude pro své vlastní i jiné značky celosvětově odebírat výhradně skořápková vejce z bezklecových chovů (2028 pro skořápková vejce jiných značek v Argentině a Brazílii). Toto rozhodnutí bylo učiněno v reakci na poptávku spotřebitelů i na obavy týkající se welfare zvířat, bezpečnosti potravin, původu výrobků a životy zemědělců.

Společnost Carrefour postupuje rychle směrem ke svým cílům v oblasti bezklecových chovů a nyní pochází celosvětově 66 % vajec ve skořápce vlastní značky z bezklecových chovů.

66 %

**bezklecových
skořápkových vajec
vlastní značky, globálně**

V EU skupina rovněž rozšířila svůj závazek k bezklecové produkci do roku 2025 na vaječné výrobky vlastní značky, přičemž ve Španělsku, Itálii a Rumunsku byl termín prodloužen do roku 2028. V EU v roce 2022 pocházelo 60 % prodaných vaječných výrobků vlastní značky z vajec z bezklecových chovů.

Ve Francii již společnost Carrefour nabízí 72 % skořápkových vajec vlastní značky z bezklecových chovů, přičemž 53 % těchto vajec pochází z volných chovů a 19 % z halových chovů s vyššími standardy, včetně poskytnutí zimních zahrad, které umožňují projevy chování specifické pro daný druh, jako je shánění

potravy hrabáním a popelením. Za tyto závazky získala společnost Carrefour France v roce 2019 ocenění Compassion in World Farming Good Egg Award.

Skupina Carrefour se také zavázala, že do roku 2025 zakáže klecové chovy pro křepelky a králíky (pro výrobu surovin). Ve Francii již všechna křepelčí vejce vlastní značky pochází z bezklecových voliér, kde mohou křepelky volně létat a kde je snížena hustota osazení, obohacení a přirozené světlo. Chovatelé hlásí pozitivnější a příjemnější pracovní prostředí.

V Polsku se společnost Carrefour stala prvním maloobchodním prodejcem, který v roce 2023 získal ocenění Good Egg Award za transparentnost a **neustálý pokrok směrem k bezklecovým chovům, odmítání kombinovaných systémů a veřejnou podporu zákazu klecových chovů v EU.**

**VÍCE O SPOLEČNOSTI
CARREFOUR ZJISTĚTE ZDE**

V ČELE Hnutí ZA VEJCE Z BEZKLECOVÝCH CHOVŮ V POLSKU

„Snažíme se o neustálé zlepšování, a to i v oblasti našich iniciativ pro welfare zvířat, což je podrobně popsáno v našich výročních zprávách o udržitelnosti. Z tohoto důvodu jsme vynaložili velké úsilí, abychom stáhli z prodeje vejce z klecových chovů o čtyři roky dříve, než je náš cíl.“

Karolina Błońska, vedoucí manažerka pro udržitelnost, Biedronka

© Jeronimo Martins Polska S. A.

Jeronimo Martins Polska S. A. je vlastníkem společnosti Biedronka, největšího maloobchodního řetězce v Polsku, který má 3 569 prodejen ve více než 1 100 městech. Biedronka spolupracuje s více než 1 700 dodavateli (93 % v Polsku) a je největším soukromým zaměstnavatelem v Polsku a druhou největší polskou firmou.

V roce 2018 se společnost Biedronka zavázala, že do roku 2025 bude odebírat pouze skořápková vejce (vlastní značky i jiných značek) a vaječné výrobky (vlastní značky) pocházející z bezklecových chovů.

V roce 2021, tedy čtyři roky před termínem, dosáhla Biedronka **100 % vajec z bezklecových chovů**

u skořápkových vajec vlastní značky a jiných značek. V roce 2022, tedy tři roky před termínem, dosáhla společnost **100 % vajec z bezklecových chovů u vaječných výrobků vlastní značky.**

100 %
bezklecových
skořápkových vajec
a vaječných výrobků
vlastní značky

V současné době spolupracuje společnost Biedronka s více než 10 balírnami vajec a více než 160 chovateli nosnic. Z těchto farem: 12 % dodává vejce z ekologického chovu, 43 % dodává vejce z volného chovu

a 45 % dodává vejce z halového chovu. Společnost Biedronka se snaží udržet dostupnost svých vajec z bezklecových chovů tím, že získává nové dodavatele, kteří splňují její požadavky na bezklecové chovy, a pečlivě sleduje konkurenceschopnost svých cen.

Marketingové iniciativy společnosti Biedronka zahrnují reklamu na sociálních sítích a v tisku, která informuje zákazníky o odklonu společnosti od používání klecí a o důvodech pro toto důležité rozhodnutí.

VÍCE O SPOLEČNOSTI BIEDRONKA SI PŘEČTĚTE ZDE

Prasnice v porodním kotci

Venkovní porodna prasnic

PRASNICE

Současný stav

V EU je 10,9 milionu chovných prasnic, které ročně porodí více než 250 milionů selat⁶. Přibližně 96,2 % evropských chovných prasnic je po 40 % délky svého produkčního života zavřeno v klecíchⁱ. Klece pro březí prasnice, které jsou v Evropě od roku 2013 částečně zakázány, jsou stále hojně využívány po dobu prvních 4 týdnů březosti, než jsou prasnice po zbytek 114denní březosti ustájeny ve skupině. Klece pro březí prasnice výrazně omezují pohyb a brání přirozenému chování. Týden před očekávaným termínem porodu jsou prasnice přemístěny do porodní klece, kde jsou uzavřeny až do odstavení selat a kde se nemohou ani otočit či se dostatečně věnovat svým selatům.

Bezklecové alternativy

Bezklecové alternativy pro chovné prasnice se již úspěšně používají. Ve vnitřních bezklecových chovech jsou prasnice po celou dobu březosti chovány skupinově a agresivita se snižuje pomocí opatření, jako je více prostoru, vizuální bariéry, podestýlka a poskytování manipulovatelných materiálůⁱⁱ. Již několik let se skupinové ustájení osvědčuje v zemích, které zakázaly klece pro březí prasnice, včetně Spojeného království (od roku 1999) a Švédska (od roku 1994). Další země mezitím postupně ruší používání klecí pro březí prasnice, například Německo (od roku 2028).

Zákaz porodních kotců pro prasnice by po uplynutí počátečního školicího období znamenal zákaz rutinního zavírání prasnic do kotců, přičemž ve výjimečných případech by bylo povolené dočasné

uzavření zvířat. V alternativních vnitřních porodních systémech jsou prasnice chovány v porodních kotcích s možností dočasného uzavření, či bez ní. Kotce umožňují projevy chování, jako je stavba hnízda, a usnadňují interakce mezi prasnicí a selaty. Dobře navržené systémy minimalizují riziko zalehnutí selat tím, že poskytují více prostoru a obsahují klíčové prvky, jako jsou tyče proti zalehnutí a šikmé stěny, prostory, kam mohou selata prolézt a také samostatné funkční prostory pro stavění hnízda, krmení a vyprazdňování seⁱⁱⁱ. Švédsko od roku 1987 úspěšně zrušilo porodní klece, zatímco Finsko aktivně podporuje dobrovolné vyřazení konvenčních klecí prostřednictvím dotací, což vedlo k tomu, že 40 % prasnic porodí v klecích, kde jsou uzavřeny maximálně pět dnů. Rakousko a Německo zakázaly porodní klece od roku 2033, resp. 2035, ale povolí dočasné uzavření po dobu 6 (Rakousko) a 5 (Německo) dnů.

Venkovní systémy s dobře navrženými výběhy také umožňují úspěšný chov chovných prasnic bez klecí.

V čele přechodu na bezklecový chov

V zemích, které nemají národní zákaz klecí pro březí prasnice nebo porodních klecí, se několik pokrokových výrobců a potravinářských společností rozhodlo pro dobrovolný konec používání klecí a úspěšně přešlo na bezklecové systémy. K významným příkladům společností, které se zavázaly k postupnému vyřazení klecí pro březí prasnice a porodních kotců ze svého dodavatelského řetězce, patří IKEA Itálie a Domino's Pizza Europe.

ⁱ Typický produkční život prasnice trvá 2,2 roku, což vychází z průměrné parity 5 vrhů a průměru 2,3 vrhu na prasnici a rok.

ⁱⁱ Další informace naleznete v pokynech Compassion in World Farming ke skupinovému ustájení prasnic, viz zdroj: <https://www.compassioninfoodbusiness.com/media/5823244/indoor-housing-systems-for-fry-sows-practical-options.pdf>

ⁱⁱⁱ Další informace naleznete v pokynech Compassion in World Farming pro volný porodní kotec: https://www.compassioninfoodbusiness.com/media/7453526/infographic_free-farrowing-pen-key-features-for-success-march-2023.pdf

LÍDŘI V BEZKLECOVÝCH CHOVECH PRASAT V ITÁLII

„Welfare zvířat trvale tvoří zásadní součást našich rozvojových a investičních strategií. Na důkaz našeho závazku k bezklecové budoucnosti jsme dobrovolně přešli na systémy bezklecového a volného porodního ustájení prasnic. Tím jsme rozšířili možnosti maloobchodníků v celé Evropě v dostupnosti produktů z kontinentálního vepřového masa získaného bez použití klecí. Jako průkopníci přechodu na bezklecové chovy v Itálii vyzýváme zákonodárce, aby podpořili naše úsilí zavedením úplného zákazu klecí.“

Pietro Pizzagalli,
generální ředitel

© Fumagalli

Fumagalli je italský rodinný výrobce vepřového masa, který vlastní 34 farem a dodává bezklecové vepřové maso po celé Evropě maloobchodním prodejcům, jako jsou Waitrose (Spojené království), Esselunga (Itálie), Dagab (Švédsko) a prostřednictvím své online platformy.

Společnost Fumagalli stála vždy v čele italského sektoru chovu prasat, pokud jde o welfare zvířat, a postupně nahrazovala klece pro březí prasnice a porodní klece bezklecovými alternativami. Všem svým prasatům chovaným na maso poskytuje slaměnou podestýlku a na všech svých farmách postupně zrušila zaštipování zubů a krácení ocasů selatům.

V roce 2015 zahájila společnost Fumagalli přechod na alternativní porodní systémy a v roce 2023 60 % prasnic rodilo v bezklecových porodnách. Společnost navrhla své vlastní inovativní porodní

kotce o ploše 6,5 m² až 7,5m² a s oddělenými funkčními prostory pro krmení, odpočinek, hnízdění a vyprazdňování se; ochranou proti zalehnutí selat; speciálním prostorem pouze pro selata; s 50 % pevné podlahy se slámou a papírem jako materiálem ke stavbě hnízda pro větší pohodlí a obohacení prostředí.

Po počátečním období zaučování, kdy byly prasnice v době porodu dočasně zavírány maximálně na dobu 3 dní, je nyní chov úspěšně provozován bez jakéhokoli uzavírání, což znamená, že rodící prasnice nejsou nikdy zavírány do klece.

80 % prasnic mezi odstaven selat a porodem je úspěšně chováno ve skupinách po celou dobu březosti (včetně pozorovacího období) a je jim poskytována sláma jako podestýlka a obohacení – tudíž se klece pro březí prasnice nikdy nepoužívají.

Společnost Fumagalli již dodává maloobchodním prodejcům bezklecové vepřové maso a do roku 2027 chce dosáhnout přechodu na bezklecové chovy v celé své produkci, což by mělo přinést prospěch 3 500 chovných prasnic ročně.

Zlepší život

3 500

**chovným prasnicím
každý rok**

Přestože náklady v chovech s vyšším welfare jsou přibližně o 30 % vyšší než u standardní italské produkce, Fumagalli tvrdí, že maloobchodníci v celé Evropě jejich přístup jednoznačně podporují.

**PŘEČTĚTE SI VÍCE O SPOLEČNOSTI
FUMAGALLI ZDE**

Masní králíci v klecích

Masní králíci ve velkém výběhu

KRÁLÍCI

Současný stav

V EU je každoročně poraženo přibližně 76,8 milionu králíků⁴ přičemž zhruba 94 % z nich, včetně chovných samic, je chováno v klecích⁵. Na rozdíl od nosnic neexistují žádné specifické právní předpisy na ochranu welfare králíků chovaných na maso, proto se stále používají holé klece. V těchto klecích jsou králíci zavřeni po malých skupinách na drátěném pletivu, přičemž plocha pro každého králíka je menší než list papíru A4 (500–600 cm²). To výrazně omezuje pohyb a přirozené projevy chování. Chovní králíci jsou umístěni individuálně v drátěných klecích, což ovlivňuje vzájemné vztahy mezi chovnými samicemi a jejich mláďaty. Některé chovy používají „obohacené“ klece, ale i ty jsou prostorově omezené a králíkům je bráněno ve volném pohybu a přirozeném chování. Navzdory zprávě Evropského parlamentu z roku 2017, která doporučuje alternativy bez klecí, nedošlo v zavádění právních předpisů na ochranu faremně chovaných králíků k žádnému pokroku.

Bezklecové alternativy

Bezklecové alternativy pro králíky chované na maso již byly zavedeny ve velkém měřítku a sestávají z parkových nebo výběhových systémů, které poskytují větší ohrazené prostory bez výškových omezení. Tyto systémy nabízejí více prostoru (800–1200 cm² na králíka) spolu s pohodlnou nedráťenou podlahou a obohacením, které umožňuje pohyb, pohodlné

ležení a projevy základního chování specifického pro tento druh.

Úspěšného zavedení bezklecových systémů bylo dosaženo v zemích, které zavedly zákaz klecí pro králíky na maso, jako je Rakousko (od roku 2012) a Belgie (od roku 2016). Také další země se odklánějí od holých klecí (např. Nizozemsko od roku 2016, Německo od roku 2025). Rovněž Belgie má od roku 2025 zakázat klece pro chovné samice.

V čele přechodu na bezklecový chov

V zemích, které nemají národní zákaz klecí pro králíky chované na maso, řada proaktivních výrobců a potravinářských společností dobrovolně vyřazuje klece a úspěšně přechází na bezklecové systémy. Ve Francii přední producenti přešli na bezklecové výběhy, což podle odhadů povede k nárůstu produkce bezklecově chovaných králíků z 1 % na 11 % celkové produkce v letech 2015 až 2022⁹.

Od prvního udělování ceny Good Rabbit Award Compassion in World Farming v roce 2015 bylo 27 společností, včetně **Carrefour France, Système U, Colruyt Belgique, Danone ELN, BreFood, Terrena Nouvelle Agriculture, LDC Nature d'Éleveurs, Elijor France a Compass Group France**, oceněno za svůj závazek používat ve svém dodavatelském řetězci bezklecové systémy pro králíky chované na maso, z čehož by mělo mít prospěch více než 9 milionů králíků ročně.

ⁱ Další informace o ceně Good Rabbit Award: <https://www.compassioninfoodbusiness.com/awards/good-rabbit-award/>

PŘÍPADOVÁ STUDIE

BEZKLECOVÉ CHOVY KRÁLÍKŮ SE STÁVAJÍ SKUTEČNOSTÍ

Společnost Kaufland hraje průkopnickou roli na německém trhu s potravinami a zasazuje se o zlepšení welfare zvířat v konvenčních chovech. Zodpovědný chov pro nás znamená umožnit zvířatům vést život, který více odpovídá potřebám jejich druhu – život, který nezahrnuje klece.

„Jsme hrdí na systémy chovu králíků, které jsme vyvinuli. Ještě předtím, než byly na národní úrovni nebo v celé Evropě stanoveny minimální zákonné požadavky, jsme iniciovali pilotní projekt na podporu bezklecového způsobu chovu, která se nyní vyvinula v nový standard.“

Anna Spiess, CSR nákupu/welfare zvířat, Kaufland

© Kaufland

Kaufland je mezinárodní maloobchodní společnost s více než 1 500 prodejny v osmi zemích (Německo, Polsko, Rumunsko, Česká republika, Slovensko, Bulharsko, Chorvatsko a Moldavsko). Společnost je součástí skupiny Schwarz Group, jedné z předních maloobchodních potravinářských společností v Německu a Evropě.

Společnost Kaufland se významně angažuje v oblasti welfare hospodářských zvířat a jako jeden z prvních německých maloobchodních prodejců odebírá výhradně vejce a vaječné výrobky z bezklecových chovů, za což v roce 2013 a 2015 obdržela ocenění Good Egg Award organizace Compassion in World Farming, a to za své zásady pro odběr skořápkových vajec a vaječných výrobků. Nyní úzce spolupracuje se svými dodavateli, aby do roku 2025 dosáhla 100% bezklecového chovu i v dalších zemích.

Od roku 2008 se společnost Kaufland věnuje vývoji alternativních bezklecových systémů

chovu králíků s cílem zlepšit welfare zvířat a zefektivnit provozní procesy pro chovatele.

V roce 2009 se Kaufland stal prvním německým maloobchodním řetězcem, jehož 100 % čerstvého králíčího masa pochází z bezklecových chovů, v roce 2011 pak 100 % mraženého králíčího masa. Za tyto vynikající úspěchy získal v roce 2015 ocenění Good Rabbit Commendation Award.

100%

bezklecové králíčí maso

V úzké spolupráci se svým dodavatelem, společností **Bauer Kaninchen**, vyvinula společnost Kaufland nový bezklecový systém kotců, kde mají králíci chování na maso k dispozici dostatek prostoru bez omezení výšky, pohodlnou plastovou podlahu a obohacení včetně plošin, úkrytů a materiálů pro okusování, které králíkům

umožňují pohyb, skákání, zkoumání, schovávání a okusování.

Tato průkopnická práce byla v roce 2013 oceněna organizací Compassion in World Farming cenou za nejlepší inovaci v maloobchodě (Best Retailer Innovation Award) a odstartovala lavinový efekt po celé Evropě, kdy i další chovatelé králíků přecházejí na bezklecové systémy chovu.

Vedoucí postavení společnosti Kaufland v oblasti bezklecových chovů se znovu projevilo v nedávné době, kdy se stala prvním německým maloobchodním prodejcem, který u 99 % svých mražených výrobků splnil stupeň 4 dle certifikačního systému Haltungsform, který vyžaduje stálý přístup králíků do venkovního výběhu.

Neustále vyvíjejí své systémy kotců a v současné době se svým dodavatelem Bauer Kaninchen zkoušejí další inovace v souladu s normami Haltungsform stupně 3.

**VÍCE O SPOLEČNOSTI
KAUFLAND SI PŘEČTĚTE ZDE**

ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

V uplynulém desetiletí došlo k nebyvalému nárůstu závazků předních potravinářských společností v oblasti bezklecových chovů na celém světě, přičemž od roku 2015 se k odběru vajec z bezklecových chovů zavázalo více než 2 400 společností, z toho 1 300 v Evropěⁱ.

V reakci na poptávku spotřebitelů podniky rychle postupují směrem ke svým cílům v oblasti bezklecových chovů, přičemž přibližně polovina z nich již svůj přechod dokončila. Je pozoruhodné, že ti, kteří se rozhodli pro bezklecovou produkci, nejen potvrzují komerční životaschopnost svých investic, ale také pocítují výhody, jako je nižší používání antibiotik, lepší pracovní podmínky a lepší vztahy mezi lidmi a zvířaty. Producenti, kteří investují do bezklecových systémů, uzavírají smlouvy se svými zákazníky, často maloobchodníky, aby zajistili dlouhodobou životaschopnost svých investic. Potravinářské společnosti mezitím prostřednictvím marketingu a komunikace zapojují spotřebitele do snah dospět k bezklecové budoucnosti.

Neexistence evropského legislativního rámce pro postupné odstraňování klecí však může pokrok zbrzdit. Závazek Evropské komise z roku 2021 předložit do roku 2023 legislativní návrh na zákaz používání klecí v EU je opožděný a netrpělivě očekávaný. Mnozí producenti čekají na další

podrobnosti o časovém plánu, podmínkách a finanční podpoře, které takovou legislativu doprovázejí, než se pustí do nových investic, což může vést ke zpomalení dobrovolného přechodu na bezklecové chovy.

Compassion in World Farming důrazně vyzývá Evropskou komisi, aby splnila svůj závazek a urychleně předložila komplexní legislativní návrh na postupné zrušení klecí pro všechny chované druhy, na které se vztahuje evropská občanská iniciativa Konec doby klecové. Je zásadní, aby nová Komise předložila tento návrh jako prioritu od začátku nového mandátu. Musí zahrnovat ambiciózní opatření v souladu s poptávkou spotřebitelů a zavést mechanismy finanční podpory, které usnadní producentům přechod na bezklecové systémy v přiměřených lhůtách. Kromě toho by se měla na dovážené produkty vztahovat stejná pravidla, aby se zajistily rovné podmínky a zabránilo se možnému znevýhodnění evropských výrobců díky levnějším dovozům s nižšími standardy.

Evropa má jedinečnou příležitost ukázat skutečnou vedoucí úlohu v oblasti welfare hospodářských zvířat tím, že natrvalo zakáže klece. Výrobci a potravinářské společnosti jsou na tuto změnu připraveni, spotřebitelé ji stále více požadují, občané si ji přejí a vědci k ní vyzývají. **Nyní je čas proměnit tuto příležitost ve skutečnost.**

ⁱ K dnešnímu dni bylo v Evropě přijato více než 1400 závazků týkajících se bezklecových chovů nosnic, z toho více než 1300 od roku 2015. Zdroj: chickenwatch.org¹

POKROKOVÉ ČLENSKÉ STÁTY STOJÍ V ČELE

Členské státy s národními zákazy klecí nebo závazky k jejich postupnému ukončení:

	Nosnice	Prasnice	Králíci
Rakousko	Všechny klecové chovy zakázané od roku 2020.	Prasnice: pobyt v kleci pro březí prasnice je omezený na 10 dní od roku 2013. Prasnice před porodem: porodní klece budou zakázané a dočasné uzavření bude omezené na 6 dní od roku 2033.	Klece pro králíky chované na maso zakázané od roku 2012.
Belgie	Všechny klecové chovy budou ve Valonsku ⁱ zakázané od roku 2028.		Klece pro králíky chované na maso zakázané od roku 2016 a klece pro samice budou zakázané od roku 2025.
Česká republika	Všechny klecové chovy zakázané od roku 2027		
Dánsko	88,8 % produkce vajec pochází z bezklecových chovů.	Prasnice: pobyt v kleci pro březí prasnice omezený na 3 dny (pro agresivní jedince) v nových budovách od roku 2015 a ve všech budovách od roku 2035 (včetně pozorovacího období ⁱⁱ).	
Finsko		<i>Dočasné uzavření prasníc před porodem po dobu maximálně 5 dní až pro 40 % prasníc</i>	
Francie	Částečný zákaz: Budování nových klecových chovů zakázáno od roku 2018.		
Německo	Všechny klecové chovy budou zakázané od roku 2026 ^{iv} . 96,2% produkce vajec pochází z bezklecových chovů.	Prasnice: klece pro březí prasnice budou zakázané od roku 2028 (včetně pozorovacího období ⁱⁱ). Prasnice před porodem: Porodní klece budou zakázané s dočasným uzavřením na maximálně 5 dní od roku 2035.	Holé klece budou zakázané od roku 2025 ⁱⁱⁱ .
Lucembursko	100 % produkce vajec pochází z bezklecových chovů.		
Nizozemsko	89,9 % produkce vajec pochází z bezklecových chovů.	Prasnice: pobyt v kleci pro březí prasnice je od roku 2013 omezený na 4 dny.	Holé klece jsou zakázané od roku 2016.
Slovinsko	82,8 % produkce vajec pochází z bezklecových chovů.		
Švédsko	97,3 % produkce vajec pochází z bezklecových chovů.	Prasnice: klece pro březí prasnice jsou zakázané od roku 1994 včetně pozorovacího období ⁱⁱ) Prasnice před porodem: porodní klece jsou zakázané od roku 1987; rutinní zavírání do porodních klecí není povolené.	

Kurzívou je označena významná bezklecová produkce v členských státech, kde neplatí legislativní zákaz.

ⁱ Jeden ze tří belgických regionů, v němž žije přibližně 1/3 obyvatelstva

ⁱⁱ Pozorovací období: období (typicky 4týdenní) od odstavení selat do potvrzení březosti

ⁱⁱⁱ Obohacené klece jsou stále povoleny

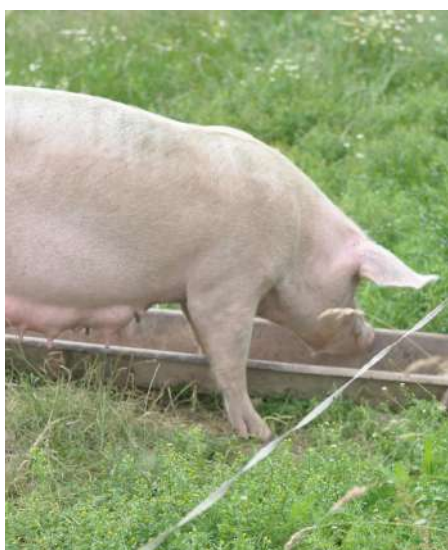
^{iv} Nebo od roku 2028 ve výjimečných případech

PŘÍLOHA II

Presvědčivé vědecké důkazy hovořící ve prospěch ukončení klecových chovů

Naléhavá potřeba zrušit klecové chovy je podložena spolehlivými vědeckými důkazy, včetně nejnovějších vědeckých stanovisek Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA):

- Zatímco holé bateriové **klece pro nosnice** jsou v Evropě od roku 2012 zakázány, takzvané „obohacené klece“ jsou stále povoleny a přežívá v nich téměř 40 % evropských nosnic. V těchto klecích je nedostatečný prostor (750 cm²/slepici, což je přibližně velikost listu papíru A4), slepice soupeří o zdroje a mají nevhodnou konstrukci (např. nízká bidýlka, nedostatečný prostor nad hlavou, možnosti shánění potravy a popelení). To znamená, že potřeby chování slepic nejsou z velké části uspokojeny.¹⁰ Doložilo to i nedávné vědecké stanovisko úřadu EFSA k welfare nosnic, které doporučilo, aby se klece přestaly používat¹¹.
- I když se v Evropě od roku 2013 zkrátila doba pobytu **prasníc v klecích pro březí prasnice**, stále je povolen první 4 týdny po inseminaci a **porodní klece** se stále používají po celou dobu porodu a laktace (tj. od jednoho týdne před očekávaným termínem porodu až do odstavení selat, který obvykle nastává ve věku 21–28 dní, tedy celkem 4–5 týdnů). Prasnice tak stráví přibližně 40 % svého produkčního života v klecích, což vede k významnému omezení jejich projevů chování, jelikož se nemohou otáčet, chodit, budovat hnízda ani se dostatečně sblížit se selaty. To vede k frustraci, stereotypnímu chování (např. opakovanému okusování kovových mříží) a dokonce k depresím. Ve svém vědeckém stanovisku k welfare prasat z roku 2022 úřad EFSA doporučil, aby prasnice nebyly chovány v klecích pro březí prasnice ani v porodních klecích¹².
- **Králíci** jsou převážně chováni **v klecích**, což jim znemožňuje vleže se plně natáhnout, schovat se, postavit se na zadní nohy při projevech ostražitosti, anebo dokonce udělat více než jeden skok kvůli omezenému prostoru, který mají k dispozici. Úřad EFSA ve svém vědeckém stanovisku k welfare faremně chovaných králíků z roku 2020 zdůraznil, že konvenční klece mají ničivý dopad na welfare králíků¹³, zatímco obohacené klece byly pro welfare králíků hodnoceny jako špatné.
- Převážná většina **nosných křepelek** je chována **v klecích**¹⁴, zatímco většina **kachen** chovaných pro výrobu foie gras stráví poslední dva týdny svého života **v klecích**¹⁴. Tito ptáci nemají dostatek prostoru k pohybu, objevují se poruchy držení těla a chůze, léze na křídlech a vředy na běhácích. Nemohou projevovat důležité vzorce chování, jako je čištění peří nebo chování před kladením a hnízděním (nosné křepelky). Ve svém nejnovějším vědeckém stanovisku k welfare kachen, hus a křepelek úřad EFSA (2023) doporučil, aby se klecové systémy nepoužívaly¹⁴.

REFERENCE

¹ Chicken Watch – Progress Tracker <https://chickenwatch.org/progress-tracker?filterK=Cage-free> Accessed 22/1/2024

² European Commission, Press Release 30 June 2021 Brussels European Citizens' Initiative: Commission to propose phasing out of cages for farm animals https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_3297

³ https://citizens-initiative.europa.eu/initiatives/details/2018/000004/end-cage-age_en

⁴ 'FAOSTAT'. The FAO statistics database available at: <https://www.fao.org/faostat/en/#data>

⁵ European Commission, Directorate-General for Health and Food Safety, (2017). Commercial rabbit farming in the European Union: overview report, Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2772/62174>

⁶ COPA-COGECA (2023). An Assessment of the Impacts of the Phasing out of Cages in EU Livestock Farming: The Pig and Layer Sectors. Final Report, 1-151.

⁷ European Commission (2024) Dashboard: Eggs https://agriculture.ec.europa.eu/farming/animal-products/eggs_en Accessed 22/1/2024

⁸ European Commission, Directorate-General for Health and Food Safety (2023). Special Eurobarometer 533 Attitudes of Europeans towards Animal Welfare: Report. Publications Office of the European Union; 2023.

⁹ Communication from ITAVI, based on RENACEB 2022 data.

¹⁰ Hartcher, K. M., & Jones, B. (2017). The welfare of layer hens in cage and cage-free housing systems. *World's Poultry Science Journal*, 73(4), 767-782.

¹¹ EFSA Panel on Animal Health and Animal Welfare (AHAW) (2023). Welfare of laying hens on farm. *EFSA Journal*, 21(2), e07789.

¹² EFSA Panel on Animal Health and Welfare (AHAW) (2022). Welfare of pigs on farm. *EFSA Journal*, 20(8), e07421.

¹³ EFSA Panel on Animal Health and Welfare (AHAW) (2020). Health and welfare of rabbits farmed in different production systems. *EFSA journal*, 18(1), e05944.

¹⁴ EFSA Panel on Animal Health and Animal Welfare (AHAW) (2023). Welfare of ducks, geese and quail on farm. *EFSA Journal*, 21(5), e07992.

Compassion in World Farming
International
River Court, Mill Lane, Godalming,
Surrey, GU7 1EZ

Food Business Team
tel +44 (0)1483 521950
Email: foodbusiness@ciwf.org
www.compassioninfoodbusiness.com

Obrázky v této zprávě patří © Compassion in World Farming, istock, Mick Kavanagh Photography a Animal Welfare Institute.

Compassion in World Farming International je registrovaná charitativní organizace v Anglii a Walesu, s registračním číslem charitativní organizace 1095050; a společnost s ručením omezeným v Anglii a Walesu, s registračním číslem společnosti 4590804. Publikováno v září 2024.

